Омбудсман України
Ombudsman of Ukraine

ЗВІТ

про результати відвідування
Кобеляцького районного суду Полтавської області

23.07.2025

м. Полтава, 2025

І. ВСТУП

На виконання функцій національного превентивного механізму відповідно до Факультативного протоколу до Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують, видів поводження та покарання, на підставі статей 13, 19[1], 22 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини», 23.07.2025 групою національного превентивного механізму (далі – НПМ) здійснено відвідування Кобеляцького районного суду Полтавської області (далі – суд).

Відвідування здійснювали члени групи НПМ у складі:

Кармазін-Денисенко Лариса Олексіївна, головний спеціаліст Відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини (керівник групи НПМ);

Герасименко Максим Петрович, головний спеціаліст Відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини;

Яковенко Віра Сергіївна, представник громадської організації (регіональний координатор взаємодії з громадськістю Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини);

Грець Валерій Григорович, представник громадської організації.

Відвідування проведено у присутності Мороз Тетяни Миколаївни, в.о. голови суду.

Загальна інформація.

Місцезнаходження суду: вулиця Шевченка 16/25, м. Кобеляки, Полтавський район, Полтавська область, 39200.

Штатна чисельність працівників суду – 25 осіб, серед яких 5 суддів.

Організаційне та фінансове забезпечення діяльності суду здійснює Територіальне управління Державної судової адміністрації України у Полтавській області.

Відповідно до статті 22 Закону України «Про судоустрій і статус суддів», суд є судом першої інстанції та здійснює правосуддя у порядку, встановленому законом. Суд розглядає цивільні, кримінальні, адміністративні справи, а також справи про адміністративні правопорушення у випадках та порядку, визначених процесуальним законом.

Відповідно до Паспорта будівлі (приміщення) суд розміщено у двоповерховій адміністративній будівлі, яка є державною власністю в особі Державної судової адміністрації України.

При вході до будівлі наявна вивіска із зазначенням повної назви суду. Вхід до центрального входу обладнано пандусом.

У суді наявні три зали для проведення судових засідань: один для розгляду цивільних справ та два для розгляду кримінальних справ.

Зали для розгляду кримінальних справ оснащені загородженням для підсудних зі спеціального захисного скла. Окрім того, зали технічно обладнані

системою відеоконференцзв’язку, що дозволяє проводити засідання в режимі відеоконференції. Вікна залів судових засідань для розгляду кримінальних справ оснащені ґратами, що забезпечує додаткову безпеку.

У суді обладнано огороджену стоянку для заїзду спеціального автотранспорту варти та посадки (висадки) обвинувачених (підсудних), засуджених.

Також у суді наявний ізольований маршрут конвоювання обвинувачених (підсудних), засуджених від камери до залу судових засідань, наявні: окреме приміщення для підсудних (засуджених).

У суді облаштовано 1 санітарний вузол, що використовується для працівників, відвідувачів та підсудних.

Слід відмітити, що у суді наявне протирадіаційне укриття, відповідність якого підтверджено Актом обстеження об’єкта фонду захисних споруд цивільного захисту від 27.05.2025 №374.

У суді також наявні вогнегасники, що пройшли своєчасну повірку та є придатними до використання, а також аптечки для надання домедичної допомоги.

Зали судових засідань обладнані бактерицидними лампами для кварцювання приміщень, а також ведеться відповідний журналу обліку їх використання.

Інформаційні стенди, встановлені в приміщенні суду, містять важливу інформацію про графік прийому громадян, телефони гарячих ліній Державної судової адміністрації України, дані про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, надання безоплатної правової допомоги, а також правила та обов’язки учасників судових процесів.

Охорона приміщення та пропускний режим забезпечуються працівниками Територіального управління Служби судової охорони в Полтавській області. Для контролю доступу до приміщення суду використовується система відеонагляду та ручний металодетектор.

Фактів заподіяння тілесних ушкоджень або насильницької смерті утримуваним особам під час їх перебування у приміщенні суду не встановлено.

Попередні зауваження.

Відвідування суду здійснено вперше.

ІІ. ФАКТИ, ВИЯВЛЕНІ ПІД ЧАС ВІДВІДУВАННЯ

Порушення права на захист від катування або нелюдського чи такого, що принижує гідність, поводження або покарання (стаття 3 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, частина 1 статті 28 Конституції України).

1. Вимогами пункту 6.5.2 Державних будівельних норм України В.2.2-26:2010 «Будинки і споруди. Суди», затверджені наказом Міністерства регіонального розвитку та будівництва України від 17.05.2010 № 175 (далі – ДБН

Суди), передбачено, що у будівлі суду повинно бути три камери на кожну залу судових засідань для розгляду кримінальних справ.

У ході відвідування встановлено, що в суді використовується 1 зал судових засідань для розгляду кримінальних справ. Відповідно до зазначених вимог, у суді має бути облаштовано 3 камери для тримання підсудних (засуджених), обвинувачених. Натомість у суді облаштовано 1 камеру для тримання підсудних (засуджених) площею 14,2 м^2. Це не дає можливості роздільного розміщення чоловіків та жінок, дорослих та неповнолітніх, а також ізольованого тримання осіб, яким заборонено спілкування між собою.

Порушення права на життя та особисту безпеку (стаття 3 Загальної декларації прав людини, стаття 2 Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, статті 3, 27 Конституції України).

2. У порушення вимог пункту 6.5.1 ДБН Суди, у суді відсутній окремий санітарний вузол для підсудних (засуджених).

3. У порушення вимог пункту 7.2.6 ДБН Суди, суд не обладнано автоматичною пожежною сигналізацією, що створює потенційну загрозу життю і небезпеці громадян у разі виникнення пожежі.

Порушення права на професійну правничу допомогу (ст. 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, ст. 59 Конституції України).

4. У порушення статті 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, пункту 23.4 Європейських пенітенціарних правил, статті 59 Конституції України, пункту 6.5.2 ДБН Суди, у приміщенні суду не обладнано кімнату для роботи адвоката з підсудними (засудженими), що унеможливлює реалізацію їх права на захист.

Окрім цього, зазначене порушення може стати причиною чергових звернень до Європейського суду з прав людини (далі – ЄСПЛ) і виплатою Україною значних сум коштів в якості компенсації.

У справі «Фірстов проти Росії» (скарга № 67312/12) ЄСПЛ констатував, що хоч підсудний і міг спілкуватися зі своїм захисником через загородження у залі суду, у тому числі під час перерв, які оголошувалися для цієї мети суддею за клопотанням заявника, не було доведено, що такі консультації носять конфіденційний характер у зв'язку з присутністю конвою у межах досяжності слуху. Таким чином, ЄСПЛ засвідчив порушення статті 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод.

Отже, проведення зустрічі адвоката із утримуваними особами у приватному порядку є необхідним для їх захисту від неналежного поводження..

ІІІ. РЕКОМЕНДАЦІЇ

Територіальному управлінню Державної судової адміністрації України у Полтавській області, Кобеляцькому районному суду Полтавської області відповідно до компетенції:

1. Забезпечити кількість камер для підсудних (засуджених) не менш ніж 4 м^2 виходячи з розрахунку три камери на кожен зал судових засідань для розгляду кримінальних справ;

2. Обладнати суд окремим санітарним вузлом для підсудних (засуджених);

3. Обладнати приміщення суду автоматичною пожежною сигналізацією;

4. Облаштувати будівлю суду кімнатою для роботи адвоката з підсудними.

Додаток: фототаблиця на 5 арк.

Керівник групи НПМ
Головний спеціаліст Відділу сприяння
роботі регіональних представництв
Секретаріату Уповноваженого
Верховної Ради України
з прав людини **Лариса Кармазін-Денисенко**

Додаток

Фототаблиця до звіту

Фото 1

Фото 2

Фото 3

Фото 4

Фото 5

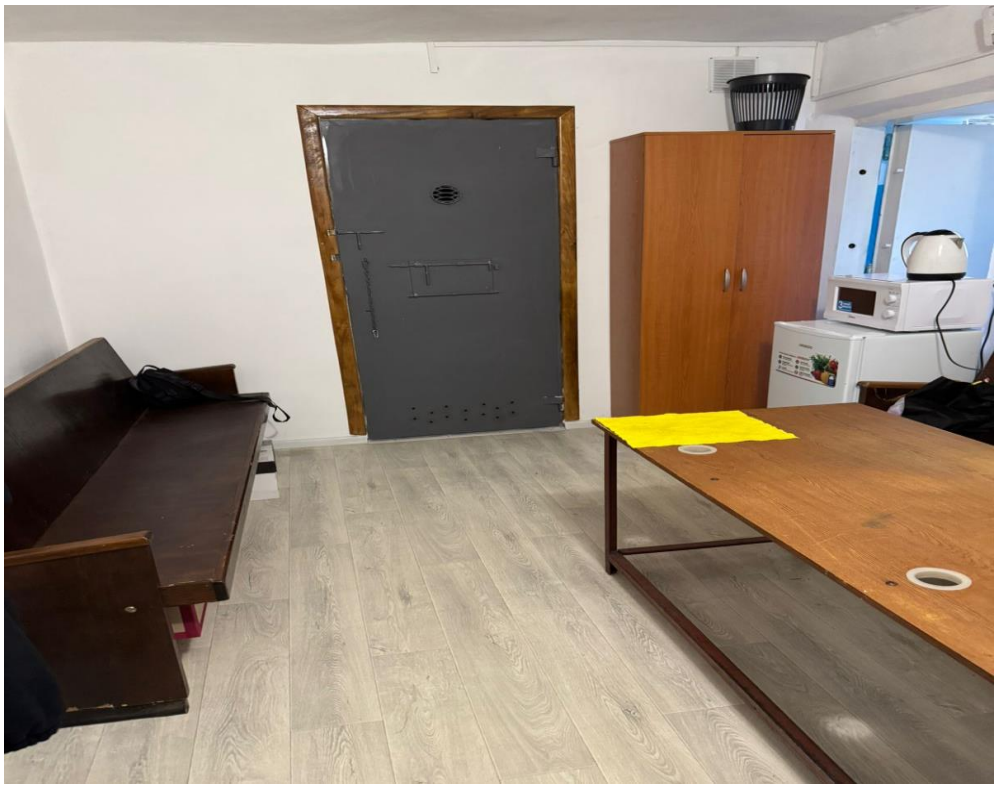

Фото 6

Фото 7

Фото 8

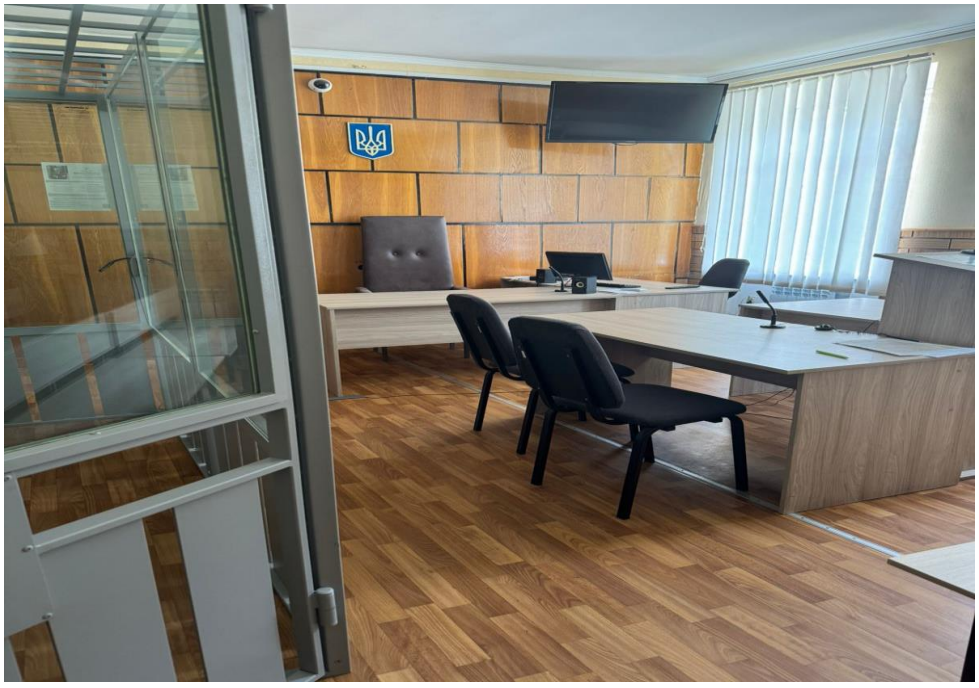

Фото 9

Фото 10

